

Θανάσης Π. Ξένος

...για μια καλή

Επανάληψη στα Μαθηματικά

 Λυκείου
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

- Η θεωρία σε ερωτήσεις
- Ερωτήσεις Σωστού - Λάθους με αιτιολόγηση
- Επαναληπτικά θέματα με τις λύσεις τους

 ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΖΗΤΗ

Με τον συγγραφέα επικοινωνείτε:
Τηλ. 2310.348.086, e-mail: thanasisxenos@yahoo.gr

ISBN 978-960-456-514-6

© Copyright, Δεκέμβριος 2018, Εκδόσεις ΖΗΤΗ, Θανάσης Ξένος

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του ελληνικού νόμου (Ν.2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Φωτοστοιχειοθεσία	Π. ΖΗΤΗ & Σια Ι.Κ.Ε.
Εκτύπωση	18ο χλμ Θεσ/νίκης-Περαίας
Βιβλιοδεσία	Τ.Θ. 4171 • Περαία Θεσσαλονίκης • Τ.Κ. 570 19
	Τηλ.: 2392.072.222 - Fax: 2392.072.229 • e-mail: info@ziti.gr

www.ziti.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ:
Αρμενοπούλου 27, 546 35 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310.203.720, Fax: 2310.211.305 • e-mail: sales@ziti.gr

ΑΠΟΘΗΚΗ ΑΘΗΝΩΝ:
Ασκληπιού 60, 114 71 Αθήνα
Τηλ.-Fax: 210.3816.650 • e-mail: athina@ziti.gr

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ: www.ziti.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η θεωρία σε ερωτήσεις

1.1. Αποδείξεις	7
1.2. Διατυπώσεις Θεωρημάτων – Γεωμετρικές ερμηνείες	9
1.3. Ορισμοί	10
1.4. Ερωτήσεις «Σωστού-Λάθους» με αιτιολόγηση	11
1.5. Προτάσεις που χρησιμοποιούνται χωρίς απόδειξη	18
1.6. Βοηθητικές προτάσεις που πρέπει να αποδεικνύονται	19

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Επαναληπτικά Θέματα	21
---------------------------------------	----

Το βιβλίο έχει ως στόχο να βοηθήσει αποτελεσματικά τον τελειόφοιτο του Γενικού Λυκείου, που θα συμμετάσχει στις πανελλαδικές εξετάσεις.

Η δομή του είναι η εξής:

◆ **Θεωρία σε ερωτήσεις**

- ▶ Αναφέρονται οι προτάσεις, για τις οποίες ο εξεταζόμενος πρέπει να γνωρίζει τις αποδείξεις τους.
- ▶ Αναφέρονται τα θεωρήματα, για τα οποία ο εξεταζόμενος πρέπει να γνωρίζει διατύπωση ή και γεωμετρική ερμηνεία.
- ▶ Αναφέρονται οι ορισμοί των εννοιών που πρέπει να γνωρίζει ο εξεταζόμενος.
- ▶ Αναλύονται χαρακτηριστικές ερωτήσεις «Σωστού – Λάθους» με αιτιολόγηση.
- ▶ Αναφέρονται προτάσεις που δεν περιέχονται στο σχολικό βιβλίο, αλλά μπορούν να χρησιμοποιηθούν χωρίς απόδειξη.
- ▶ Αναφέρονται χαρακτηριστικές βοηθητικές προτάσεις, οι οποίες πρέπει να αποδεικνύονται.

◆ **Επαναληπτικά θέματα**

Περιέχονται 110 πλήρη θέματα, κατάλληλα επιλεγμένα, ώστε να καλύπτεται η εξεταστέα ύλη σε κάθε λεπτομέρεια.

◆ **Απαντήσεις των θεμάτων**

Για όλα τα θέματα δίνονται οι λύσεις τους, χωρίς να αναφέρονται οι επιμέρους πράξεις, αφού σ' αυτό το επίπεδο θεωρούμε ότι ο αναγνώστης έχει την απαραίτητη ευχέρεια.

Εύχομαι επιτυχία στις εξετάσεις σας!

Θανάσης Ξένος
Δεκέμβριος 2018

Κεφάλαιο 1: Η θεωρία σε ερωτήσεις

1.1

Αποδείξεις

1. Οι γραφικές παραστάσεις C και C' των συναρτήσεων f και f^{-1} είναι συμμετρικές ως προς την ευθεία $y=x$.

2. α) Αν $P(x)$ είναι πολυώνυμο του x και $x_0 \in \mathbb{R}$, τότε ισχύει

$$\lim_{x \rightarrow x_0} P(x) = P(x_0).$$

- β) Αν $P(x), Q(x)$ είναι πολυώνυμα του x και $x_0 \in \mathbb{R}$ με $Q(x_0) \neq 0$, τότε

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{P(x)}{Q(x)} = \frac{P(x_0)}{Q(x_0)}.$$

3. Αν μια συνάρτηση f είναι συνεχής στο διάστημα $[\alpha, \beta]$ και $f(\alpha) \neq f(\beta)$, τότε για κάθε αριθμό η μεταξύ των $f(\alpha)$ και $f(\beta)$ υπάρχει ένας τουλάχιστον $x_0 \in (\alpha, \beta)$ με $f(x_0) = \eta$.

4. Αν μια συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη σ' ένα σημείο x_0 , τότε είναι και συνεχής στο σημείο αυτό.

5. Η σταθερή συνάρτηση $f(x) = c$ είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} με $f'(x) = 0$.

6. Η συνάρτηση $f(x) = x$ είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} με $f'(x) = 1$.

7. Η συνάρτηση $f(x) = x^n$, $n \in \mathbb{N} - \{0, 1\}$ είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} με $f'(x) = nx^{n-1}$.

8. Η συνάρτηση $f(x) = \sqrt{x}$ είναι παραγωγίσιμη στο $(0, +\infty)$ με

$$f'(x) = \frac{1}{2\sqrt{x}}, \text{ ενώ δεν είναι παραγωγίσιμη στο } 0.$$

1.4

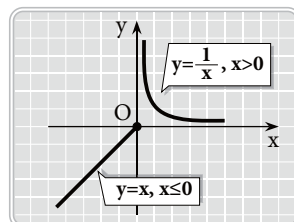
Ερωτήσεις «Σωστού-Λάθους» με αιτιολόγηση

1.

«Αν μια συνάρτηση είναι 1-1, τότε είναι γνησίως μονότονη».

Λάθος, διότι π.χ. η συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} x, & x \leq 0 \\ \frac{1}{x}, & x > 0 \end{cases}$

είναι 1-1 και δεν είναι γνησίως μονότονη.

2.

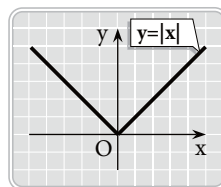
«Η εικόνα $f(\Delta)$ ενός διαστήματος Δ μέσω μιας συνεχούς συνάρτησης f είναι διάστημα».

Λάθος. Αληθεύει όταν η f δεν είναι σταθερή συνάρτηση. Η σταθερή συνάρτηση $f(x) = c$ έχει σύνολο τιμών $f(\mathbb{R}) = \{c\}$, που είναι μονοσύνολο και όχι διάστημα.

3.

«Αν μια συνάρτηση f είναι συνεχής στο σημείο x_0 , τότε είναι και παραγωγίσιμη στο x_0 ».

Λάθος, διότι π.χ. η συνάρτηση $f(x) = |x|$ είναι συνεχής στο $x_0 = 0$, ενώ δεν είναι παραγωγίσιμη στο σημείο αυτό.

4.

«Αν μια συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο σύνολο A με $f'(x) = 0$, τότε η f είναι σταθερή στο A ».

Λάθος, διότι π.χ. η συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} 1, & x < 0 \\ 2, & x > 0 \end{cases}$ δεν είναι σταθερή στο $A = \mathbb{R}^*$

κι όμως ισχύει $f'(x) = 0$ για κάθε $x \in A$.

(Προφανώς, η πρόταση αληθεύει όταν το A είναι διάστημα).

5.

«Αν δύο συναρτήσεις f, g είναι παραγωγίσιμες στο σύνολο A με $f'(x) = g'(x)$, τότε υπάρχει σταθερά $c \in \mathbb{R}$ με $f(x) = g(x) + c$ για κάθε $x \in A$ ».

Λάθος, διότι θα πρέπει το A να είναι διάστημα, ώστε να αληθεύει.

Για παράδειγμα, αν $f(x) = \begin{cases} x, & x < 0 \\ -x, & x > 0 \end{cases}$ και $g(x) = \begin{cases} x+1, & x < 0 \\ -x+2, & x > 0 \end{cases}$,

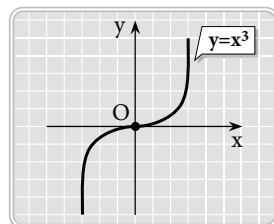
τότε $f'(x) = g'(x) = \begin{cases} 1, & x < 0 \\ -1, & x > 0 \end{cases}$ κι όμως δεν υπάρχει σταθερά c με $f(x) = g(x) + c$.

(Εδώ έχουμε $f(x) = \begin{cases} g(x) - 1, & x < 0 \\ g(x) - 2, & x > 0 \end{cases}$).

6.

«Αν μια συνάρτηση f είναι γνησίως αύξουσα και παραγωγίσιμη σ' ένα διάστημα Δ , τότε ισχύει $f'(x) > 0$ για κάθε $x \in \Delta$ ».

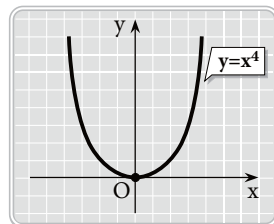
Λάθος, διότι π.χ. η συνάρτηση $f(x) = x^3$ είναι γνησίως αύξουσα και παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} , ενώ ισχύει $f'(x) = 3x^2 \geq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

7.

«Αν μια συνάρτηση f είναι κυρτή και δύο φορές παραγωγίσιμη σ' ένα διάστημα Δ , τότε ισχύει $f''(x) > 0$ για κάθε $x \in \Delta$ ».

Λάθος, διότι π.χ. η συνάρτηση $f(x) = x^4$ είναι κυρτή και δύο φορές παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} , ενώ ισχύει $f'(x) = 4x^3$ και $f''(x) = 12x^2 \geq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Κεφάλαιο 2: Επαναληπτικά Θέματα

1.

Η τιμή f (σε ευρώ) ενός προϊόντος, t μήνες μετά την εισαγωγή του στην αγορά, δίνεται από τον τύπο

$$f(t) = \frac{2t^2 + t + \frac{1}{2}}{t^2 + \frac{1}{4}}.$$

- α) Ποια είναι η αρχική τιμή του προϊόντος και ποια ύστερα από 45 ημέρες;
- β) Να βρεθεί ο ρυθμός μεταβολής της τιμής του προϊόντος τρεις μήνες μετά την εισαγωγή του στην αγορά.
- γ) Να βρεθούν τα χρονικά διαστήματα στα οποία η τιμή του προϊόντος συνεχώς (i) αυξάνεται και (ii) μειώνεται.
Ποια είναι η μέγιστη τιμή του προϊόντος;
- δ) Να αποδειχθεί ότι η τιμή του προϊόντος, μετά από κάποια χρονική στιγμή, συνεχώς μειώνεται, αλλά είναι πάντα μεγαλύτερη από την αρχική τιμή του.

α) $f(0) = 2 \text{ €}$ και $f\left(\frac{3}{2}\right) = 2,6 \text{ €}$ β) $f'(3) \approx -0,1 \text{ €/μήνα}$

γ) (i) $f \uparrow \left[0, \frac{1}{2}\right]$, (ii) $f \downarrow \left[\frac{1}{2}, +\infty\right)$ και μέγιστο $f\left(\frac{1}{2}\right) = 3 \text{ €}$

δ) $f \downarrow \left[\frac{1}{2}, +\infty\right)$ και $f(t) < \lim_{t \rightarrow +\infty} f(t) = 2$ για κάθε $t \geq \frac{1}{2}$.

2.

Έστω συνεχής συνάρτηση $f: [0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, για την οποία ισχύει

$$\int_0^4 f^2(x) dx = 2 \left(\int_0^4 \sqrt{x} \cdot f(x) dx - 4 \right).$$

- α) Να αποδειχθεί ότι $f(x) = \sqrt{x}$, $x \geq 0$

- β) Να βρεθεί η εφαπτομένη της C_f που διέρχεται από το σημείο $A(-1, 0)$.
- γ) Να βρεθεί το σημείο της C_f που απέχει ελάχιστη απόσταση από το σημείο $B(0, 3)$.
- δ) Να υπολογισθεί το εμβαδόν του χωρίου Ω που περικλείεται από την C_f , τον άξονα $x'x$ και την ευθεία με εξίσωση $y = \frac{1}{2}(x+1)$.
- ε) Ποια κατακόρυφη και ποια οριζόντια ευθεία διαιρεί το παραπάνω χωρίο Ω σε δύο ισεμβαδικά μέρη;

Λύση

$$\alpha) \int_0^4 (f^2(x) - 2\sqrt{x}f(x) + x)dx = \int_0^4 x dx - 8 \Leftrightarrow$$

$$\int_0^4 (f(x) - \sqrt{x})^2 dx = 0 \Leftrightarrow f(x) = \sqrt{x}.$$

β) Η $\varepsilon: y - f(x_0) = f'(x_0)(x - x_0)$ περνά από το $A(-1, 0)$ όταν

$$0 - f(x_0) = f'(x_0) \cdot (-1 - x_0) \dots x_0 = 1 \quad \text{και} \quad \varepsilon: y = \frac{1}{2}x + \frac{1}{2}.$$

γ) Η απόσταση του $M(x, \sqrt{x})$ από το $B(0, 3)$ είναι $d(x) = \sqrt{x^2 + (\sqrt{x} - 3)^2}$ και γίνεται ελάχιστη για $x=1$. Το ζητούμενο σημείο είναι το $M(1, 1)$.

δ) Αφού κάνουμε το σχήμα, έχουμε

$$E(\Omega) = \int_{-1}^1 \frac{1}{2}(x+1)dx - \int_0^1 \sqrt{x}dx = \frac{1}{3}.$$

ε) i) Έστω $x=\alpha$ η ζητούμενη ευθεία.

$$\text{Επειδή} \quad \int_{-1}^0 \frac{1}{2}(x+1)dx = \frac{1}{4} > \frac{1}{2} E(\Omega), \quad \text{είναι} \quad \alpha < 0, \quad \text{οπότε αρκεί}$$

$$\int_{-1}^{\alpha} \frac{1}{2}(x+1)dx = \frac{1}{6} \dots \alpha = -1 + \frac{\sqrt{6}}{3}.$$

ii) Έστω $y=\beta$ η ζητούμενη ευθεία, η οποία τέμνει τις $y = \frac{1}{2}(x+1)$ και $y = \sqrt{x}$ στα σημεία με τετμημένες $x=2\beta-1$ και $x=\beta^2$ αντίστοιχα. Αρκεί να ισχύει (με βάση το σχήμα).

$$\int_{2\beta-1}^{\beta^2} \left(\frac{1}{2}(x+1) - \beta \right) dx + \int_{\beta^2}^1 \left(\frac{1}{2}(x+1) - \sqrt{x} \right) dx = \frac{1}{6}$$

$$\Leftrightarrow \beta^3 - 3\beta^3 + 3\beta = \frac{1}{2} \Leftrightarrow (\beta-1)^3 = -\frac{1}{2} \Leftrightarrow \beta = 1 - \sqrt[3]{\frac{1}{2}}.$$

Μια συνάρτηση f είναι ορισμένη και δύο φορές παραγωγίσιμη σ' ένα διάστημα Δ με $\pi, 2\pi \in \Delta$, $f(\pi) = \ln \pi$, $f'(2\pi) = 0$ και $f''(x) + (f'(x))^2 = \eta \mu x \cdot e^{-f(x)}$ για κάθε $x \in \Delta$.

α) Να βρεθεί το διάστημα Δ , με την προϋπόθεση ότι είναι το ευρύτερο υποσύνολο του \mathbb{R} , στο οποίο ορίζεται η f . Επίσης, να αποδειχθεί ότι

$$f(x) = \ln(x - \eta \mu x), \quad x > 0.$$

β) Να αποδειχθεί ότι η εξίσωση $f(x) \cdot (f^2(x) - 6f(x) + 12) = \alpha$, $\alpha \in \mathbb{R}$ έχει ακριβώς μια θετική ρίζα.

γ) Να αποδειχθεί ότι η f είναι κοίλη στο διάστημα $(0, \pi]$.

δ) Να αποδειχθεί ότι υπάρχει $x_0 > 0$, ώστε για κάθε $x_1 > x_0$ να ισχύει

$$\int_{x_0}^{x_1} f(x) dx > 0.$$

ε) Να υπολογισθεί το ολοκλήρωμα $I = \int_{\pi/2}^{\pi} e^{f(x)-x} dx$.

Λύση

α) $e^{f(x)} \cdot f''(x) + e^{f(x)} \cdot (f'(x))^2 = \eta \mu x \Leftrightarrow (e^{f(x)} \cdot f'(x))' = (-\sin x)' \dots e^{f(x)} = x - \eta \mu x$

Η εξίσωση αυτή έχει νόημα όταν $x - \eta \mu x > 0$.

Η $g(x) = x - \eta \mu x$, $x \in \mathbb{R}$ είναι γνησίως αύξουσα και αφού $g(0) = 0$, ισχύει $g(x) > 0$ για κάθε $x > 0$.

Άρα, $\Delta = (0, +\infty)$ και $f(x) = \ln(x - \eta \mu x)$, $x > 0$.

β) Η εξίσωση γράφεται: $(f(x) - 2)^3 = \alpha - 8$ (1)

Η f είναι γνησίως αύξουσα με σύνολο τιμών το \mathbb{R} , οπότε παίρνει κάθε πραγματική τιμή ακριβώς μία φορά.

Η (1) γράφεται $f(x) = \begin{cases} 2 + \sqrt[3]{\alpha - 8}, & \text{αν } \alpha \geq 8 \\ 2 - \sqrt[3]{8 - \alpha}, & \text{αν } \alpha < 8 \end{cases}$ και έχει ακριβώς μία θετική ρίζα.

γ) $f''(x) = \frac{x \eta \mu x - 2 + 2 \sin x}{(x - \eta \mu x)^2}$. Έστω $g(x) = x \eta \mu x - 2 + 2 \sin x$, $x \in [0, \pi]$.

Επειδή $g''(x) = -x \eta \mu x < 0$ στο $(0, \pi)$, ισχύει $g' \downarrow [0, \pi]$,

οπότε για $x > 0$ είναι $g'(x) < g'(0) = 0$, $g' \downarrow [0, \pi]$,

και για $x > 0$ ισχύει $g(x) < 0$.

- δ) $f \uparrow (0, +\infty)$ και $f((0, +\infty)) = \mathbb{R}$, οπότε η f έχει μοναδική ρίζα x_0 και για κάθε $x > x_0$ ισχύει $f(x) > 0$, οπότε

$$\int_{x_0}^{x_1} f(x) dx > 0 \text{ για } x_1 > x_0.$$

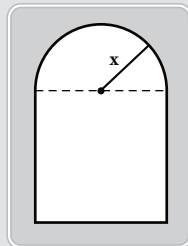
ε) $I = \int_{\pi/2}^{\pi} \frac{x - \eta \mu x}{e^x} dx = \int_{\pi/2}^{\pi} x e^{-x} dx - \int_{\pi/2}^{\pi} \eta \mu x \cdot e^{-x} dx = I_1 - I_2$

$$\blacktriangleright I_1 = - \int_{\pi/2}^{\pi} x (e^{-x})' dx = -[x e^{-x}]_{\pi/2}^{\pi} + \int_{\pi/2}^{\pi} e^{-x} dx = \frac{\pi + 2}{2e^{\pi/2}} - \frac{\pi + 1}{e^{\pi}}$$

$$\blacktriangleright I_2 = - \int_{\pi/2}^{\pi} \eta \mu x \cdot (e^{-x})' dx \dots I_2 = \frac{1}{e^{\pi/2}} + \frac{1}{e^{\pi}} \text{ και } I = \frac{\pi}{2e^{\pi/2}} - \frac{\pi + 2}{e^{\pi}}.$$

4.

Στο διπλανό σχήμα φαίνεται ένα παράθυρο που αποτελείται από ένα ορθογώνιο και ένα ημικύκλιο πάνω απ' αυτό. Η περιμέτρος του παραθύρου είναι 4 m, ενώ η ακτίνα του ημικυκλίου είναι x m.

- α) Να αποδειχθεί ότι το εμβαδόν της επιφάνειας του παραθύρου είναι

$$E(x) = 4x - \left(2 + \frac{\pi}{2}\right)x^2, \quad x \in \left(0, \frac{4}{\pi + 2}\right).$$

- β) Να βρείτε τις διαστάσεις του παραθύρου, ώστε να δέχεται το μέγιστο δυνατό φωτισμό.
 γ) Να αποδειχθεί ότι υπάρχουν ακριβώς δύο τρόποι, ώστε το παράθυρο να έχει εμβαδόν 1 m^2 .

Λύση

- α) Το ορθογώνιο έχει βάση $2x$ και έστω y το ύψος του, οπότε έχουμε

$$2x + 2y + \pi x = 4, \text{ δηλαδή } y = \frac{1}{2}(4 - \pi x - 2x).$$

Επειδή $x > 0$ και $y > 0$, έχουμε $x \in \left(0, \frac{4}{\pi + 2}\right)$.

$$E(x) = 2x \cdot y + \frac{1}{2} \pi x^2 = x(4 - \pi x - 2x) + \frac{1}{2} \pi x^2 = 4x - \left(2 + \frac{\pi}{2}\right)x^2.$$

- β) Αρκεί η $E(x)$ να γίνεται μέγιστη και αυτό συμβαίνει για

$$x = \frac{4}{\pi + 4} \text{ και } y = \frac{4}{\pi + 4}$$

γ)

x	0	$\frac{4}{\pi+4}$	$\frac{4}{\pi+2}$
E(x)	0	$\nearrow \frac{8}{\pi+4} > 1$	$\searrow \frac{8\pi}{(\pi+2)^2} < 1$

5.

Ένας πυρηνικός αντιδραστήρας αποβάλλει ποσότητα $f(t)$ ραδιενεργών αποβλήτων σ' ένα ποτάμι με ρυθμό $\frac{\ln t}{(t+1)^2}$ κιλά ανά ημέρα, όπου t είναι οι μέρες λειτουργίας του εργοστασίου.

- α) Αν το εργοστάσιο λειτουργήσει 30 ημέρες, να βρείτε την ποσότητα αποβλήτων που θα πέσει στο ποτάμι τις τελευταίες 10 ημέρες λειτουργίας του.
- β) Αν την πρώτη ημέρα λειτουργίας του αποβάλλει στο ποτάμι $2 - \ln 2$ κιλά απόβλητα, να αποδειχθεί ότι

$$f(t) = \frac{t \ln t}{t+1} - \ln(t+1) + 2, \quad t > 0$$

και να βρεθεί το σύνολο τιμών της $f(t)$.

- γ) Να αποδειχθεί ότι η συνάρτηση $f(t)$ παρουσιάζει καμπή ακριβώς σ' ένα σημείο.

Λύση

α) $f(30) - f(20) = \int_{20}^{30} f'(t) dt = \int_{20}^{30} \frac{\ln t}{(t+1)^2} dt = - \int_{20}^{30} \ln t \cdot \left(\frac{1}{t+1} \right)' dt$

$$= - \left[\frac{\ln t}{t+1} \right]_{20}^{30} + \int_{20}^{30} \frac{1}{t(t+1)} dt = - \frac{\ln 30}{31} + \frac{\ln 20}{21} + \int_{20}^{30} \left(\frac{1}{t} - \frac{1}{t+1} \right) dt$$

$$= \dots = \frac{30}{31} \ln 30 - \frac{20}{21} \ln 20 + \ln 21 - \ln 31 \quad (\text{κιλά}).$$

- β) \blacktriangleright Επειδή $\left(\frac{t \ln t}{t+1} - \ln(t+1) + 2 \right)' = \dots = \frac{\ln t}{(t+1)^2} = f'(t)$, υπάρχει σταθερά c με

$$f(t) = \frac{t \ln t}{t+1} - \ln(t+1) + 2 + c \quad \text{και αφού } f(1) = 2 - \ln 2, \text{ είναι } c = 0.$$

\blacktriangleright

t	0	1	$+\infty$
f'(t)	-	0	+
f(t)	2	$\searrow 2 - \ln 2$	$\nearrow 2$

$$f((0, +\infty)) = [2 - \ln 2, 2)$$

$$\gamma) f''(t) = \frac{g(t)}{t(t+1)^3}, \quad g(t) = t+1-2t \ln t$$

Η $g(t)$ (άρα και η $f''(t)$) έχει μόνο μία ρίζα και αλλάζει πρόσημο σε αυτήν.

t	0	$\frac{1}{\sqrt{e}}$	$+\infty$
$g'(t)$	+	0	-
$g(t)$	1	$\nearrow 1 + \frac{2}{\sqrt{e}}$	$\searrow -\infty$

6.

Έστω παραγωγίσιμη συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με

$$f(0) = -\frac{3}{2} \cdot \int_0^{\pi/2} \eta \mu^3 x dx \quad \text{και} \quad f'(x) + 2x + 2 = e^{e^x - f(x) - x^2 - x - 2}$$

για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

α) Να αποδειχθεί ότι $f(x) = e^x - x^2 - 2x - 2$, $x \in \mathbb{R}$.

β) Να μελετηθεί η f ως προς την κυρτότητα.

γ) Να αποδειχθεί ότι στο διάστημα $(1, +\infty)$ η καμπύλη $y = e^x$ βρίσκεται πάνω από την παραβολή $y = x^2 + (e-2)x + 1$.

δ) Να αποδειχθεί ότι η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει μόνο μία πραγματική ρίζα.

Λύση

α) $f(0) = -1$

$$e^{f(x)+x^2+2x} \cdot (f'(x) + 2x + 2) = e^{e^x+x-2} \Leftrightarrow (e^{f(x)+x^2+2x})' = (e^{e^x-2})' \dots$$

β) Κοίλη στο $(-\infty, \ln 2]$ και κυρτή στο $[\ln 2, +\infty)$.

γ) Η εφαπτομένη της C_f στο $(1, f(1))$ έχει εξίσωση $y = (e-4)x - 1$ και για κάθε $x > 1 > \ln 2$ ισχύει $f(x) > (e-4)x - 1$, οπότε $e^x > x^2 + (e-2)x + 1$.

δ)

x	$-\infty$	$\ln 2$	$+\infty$
$f'(x)$	$+\infty$	$-2 \ln 2$	$+\infty$

Η f' έχει ακριβώς δύο ρίζες $x_1 < \ln 2$ και $x_2 > \ln 2$.

x	$-\infty$	x_1	$\ln 2$	x_2	$+\infty$
f'(x)	+	0	-	0	+
f(x)	$-\infty$	$\nearrow -x_1^2 < 0$	$\searrow -x_2^2 < 0$	\nearrow	$+\infty$

$$f'(x_1) = e^{x_1} - 2x_1 - 2 = 0$$

$$f(x_1) = e^{x_1} - x_1^2 - 2x_1 - 2 = -x_1^2 \leq 0$$

Ισχύει $f(x_1) = 0$ για $x_1 = 0$, οπότε $f(0) = 0$, άτοπο. Άρα $f(x_1) < 0$.

Ομοίως $f(x_2) < 0$. Άρα, η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει μόνο μία ρίζα στο \mathbb{R} , η οποία ανήκει στο διάστημα $(x_2, +\infty)$.